

**UCHWAŁA NR LXXIV/924/23
RADY MIEJSKIEJ W KĄTACH WROCŁAWSKICH**

z dnia 28 grudnia 2023 r.

w sprawie unieważnienia wyborów na sołtysa i do rady sołeckiej Sołectwa Mokronos Górny

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 i art. 18 a ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2023r. poz. 40 ze zm.) oraz § 22 i § 23 uchwały Nr XV/196/16 Rady Miejskiej w Kątach Wrocławskich z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie nadania Statutu Sołectwa Mokronos Górny (Dz. Urz. Woj. Doln. z dnia 15.02.2016 r., poz. 769), Rada Miejska w Kątach Wrocławskich uchwala, co następuje:

§ 1. Stwierdza się nieważność wyborów na sołtysa i do rady sołeckiej Sołectwa Mokronos Górny, przeprowadzonych w dniu 11 października 2023 r.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej

Anna Skórczak

UZASADNIENIE

Do Rady Miejskiej w Katach Wrocławskich wpłynęły pisma mieszkańców Gminy Kąty Wrocławskie, stanowiące skargę na wybory przeprowadzone w dniu 11.10.2023 r. w sołectwie Mokronos Górny oraz wnioski o unieważnienie i ponowne przeprowadzenie wyborów w sołectwie Mokronos Górny.

Skarżący zarzucili, że:

- spotkanie wyborcze zorganizowano w zbyt małym pomieszczeniu, przez co znaczna część osób musiała przebywać poza lokalem (w wyborach brało udział 155 osób);
- listy obecności i oświadczenia o zamieszkiwaniu wypełniane były bez żadnej kontroli, „każdy mógł dopisać kogo tylko chciał i ile osób chciał;
- karty wyborcze rozdawane były i wrzucane do urny w sposób niekontrolowany, bez weryfikacji uprawnień danej osoby do brania udziału w wyborach;
- uniemożliwiono głosowanie osobom uprawnionym i wpisanym na listę, bowiem zabrakło kart do głosowania;

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, organizację i zakres działania jednostki pomocniczej określa rada gminy odrębnym statutem, po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami. Statut jednostki pomocniczej określa w szczególności zasady i tryb wyborów organów (art. 35 ust. 3 pkt 2 wskazanej powyżej ustawy) oraz zakres i formy kontroli oraz nadzoru organów gminy nad działalnością organów jednostki pomocniczej (art. 35 ust. 3 pkt 5 tej ustawy).

Mając na uwadze cytowane wyżej regulacje podkreślić należy, że kontrola prawidłowości przebiegu i wyników wyborów do organów sołectwa mieści się w zakresie kompetencji rady gminy. Jej uprawnienie wynikać może wprost ze statutu danej jednostki pomocniczej, który w ramach wyznaczonych treścią art. 35 ust. 3 pkt 2 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym może obejmować postanowienia przyznające obywatelom prawo do złożenia stosownego środka zaskarżenia skierowanego do tego organu. Jeżeli zaś statut sołectwa nie przewiduje trybu kwestionowania wyników bądź sposobu przeprowadzenia wyborów do jego organów, możliwość zweryfikowania ich prawidłowości przez radę gminy należy wywodzić z treści ogólnej normy kompetencyjnej sformułowanej w art. 18a ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym.

Statut Sołectwa Mokronos Górny w § 22 i § 23 stanowi, że nadzór nad działalnością Sołectwa sprawowany jest na podstawie kryteriów zgodności z prawem, celowości, rzetelności i gospodarności, natomiast organem nadzoru nad działalnością sołectwa jest Rada Miejska. W Statucie Sołectwa nie uregulowano trybu wnoszenia i rozpatrywania protestów, ani też trybu unieważniania wyborów organów sołectwa, jednak orzecznictwo sądowe wprost wskazuje na możliwość wypowiedzenia się przez radę gminy w sprawie ważności wyborów sołtysa w drodze uchwały (por. wyrok z dnia 30 września 2008r. Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu, Sygn. akt: III SA/Wr 8/08). Podobny pogląd wyraził Wojewódzki Sąd Administracyjny w Rzeszowie, w wyroku z dnia 22 lutego 2008 r. (sygn. akt II SA/Rz 412/07) stwierdzając, że rada gminy realizując swe uprawnienia nadzorcze może wypowiadać się o ważności wyborów sołtysa i może je unieważnić, gdy okaże się, że przeprowadzono je z naruszeniem przepisów ustawy o samorządzie gminnym, ustanawiających przesłanki ważności wyborów (art. 36 ust. 2).

Biorąc powyższe pod uwagę, Rada Miejska jest uprawniona do decydowania w przedmiotowej kwestii, tj. weryfikacji prawidłowości wyborów w sołectwie i jest organem władnym podjąć stosowne kroki w przedmiocie oceny ważności wyborów.

Sprawa została skierowana do Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, która na posiedzeniach w dniach 7.11.2023r., 14.11.2023r. oraz 12.12.2023r. dokonała szeregu czynności weryfikacyjnych, w tym wysłuchała skarżących, członków komisji skrutacyjnej oraz pracowników Urzędu Miasta i Gminy obecnych podczas wyborów. Komisja dokonała również analizy listy obecności mieszkańców Sołectwa na zebraniu w dniu 11 października 2023 r.

Komisja, na skutek przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego, uznała za zasadny zarzut udziału w wyborach 6 osób nieuprawnionych do głosowania, tj. nie będących stałymi mieszkańcami sołectwa, bądź których czynne prawo wyborcze nie zostało ustalone, bowiem nie złożyły oświadczenia.

Komisja ustaliła dodatkowo, że na liście wyborców wpisanych było łącznie 155 osób, a niektóre spośród tych osób wpisane były kilkakrotnie, co biorąc pod uwagę ilość wydanych kart do głosowania (155) oznaczało, że doszło do podwójnego oddania głosów przez osoby podwójnie wpisane, bądź że w wyborach brały osoby niewpisane na listę. Wykazane nieprawidłowości dotyczyły łącznie 8 osób.

Wskazane powyżej nieprawidłowości mogły mieć wpływ na wynik głosowania, bowiem różnica głosów pomiędzy kandydatami wynosiła 3 głosy.

Tryb wyborów sołtysa i rady sołeckiej określony został w art. 36 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z którym sołtys oraz członkowie rady sołeckiej wybierani są w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów, przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania.

Przepis ten wprost stanowi, że czynne prawo wyborcze przysługuje stałym mieszkańcom sołectwa uprawnionym do głosowania, a tym samym należy uznać, że udział w wyborach osób nieuprawnionych, a także uniemożliwienie udziału osobom uprawnionym jest istotnym naruszeniem, które winno skutkować sankcją nieważności.